

SLIM INVESTEREN IN ONZE TOEKOMST

Voor GroenLinks zijn drie hoofdthema's belangrijk: Menselijk, Eerlijk en Duurzaam.

GroenLinks denkt steeds na hoe we zo slim mogelijk kunnen investeren in onze toekomst.

Daartoe nemen wij u vandaag mee in de 10 speerpunten waarmee onze fractie in maart 2022 is gekozen in deze raad.

1. Inwoners écht betrekken

GroenLinks vindt het belangrijk om gebruik te maken van alle goede ideeën die onder onze inwoners leven. GroenLinks gaat een burgerpanel inrichten. Alle inwoners van Nederweert krijgen zo de kans om mee te denken én te beslissen over de toekomst van Nederweert.

GroenLinks ziet in Nederweert verbetermogelijkheden voor:

- Klachtafhandeling
- Burgerparticipatie
- Implementatie van de Wet Open Overheid
- Bescherming persoonsgegevens
- Transparante besluitvorming

GROENLINKS
NEDERWEERT

Ons eerste speerpunt was: inwoners écht betrekken.

In dit kader zien wij in Nederweert verbetermogelijkheden zoals hier is aangegeven.

Wij vinden het van groot belang dat burgers weer vertrouwen krijgen in de politiek.

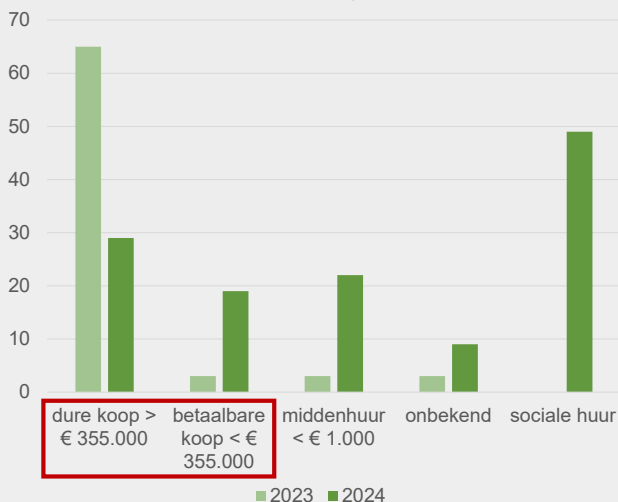
We zien het in dit kader als ónze verantwoordelijkheid om:

- de belangen van onze inwoners zo goed mogelijk te vertegenwoordigen;
- het college kaders aan te reiken en
- het handelen van het college op hoofdlijnen te controleren.

Hierbij zijn wij altijd bereid om verantwoording af te leggen over ons doen en laten. Iedereen mag ons hierop dan ook blijven aanspreken.

Vraag 1 en 2

Geplande nieuwe woningen in Nederweert

Raadsvergadering Nederweert | 7 nov 2023 | 3 van 15

2. Een fijn thuis voor iedereen

Groenlinks wil meer slimme, betaalbare en duurzame woonoplossingen. Goed geïsoleerde levensloopbestendige woningen voor 1- en 2-persoonshuishoudens, kunnen een uitkomst zijn voor starters, alleenstaanden en ouderen. Bestaande gebouwen en woningen kunnen verbouwd worden tot kleinere woon- en werkeenheden met centrale ontmoetingsmogelijkheden.

Ons tweede speerpunt was: een fijn thuis voor iedereen.

In de hier getoonde figuur is te zien dat het college zowel in 2023 (lichtgroen) als in 2024 (donkergroen) meer dure koopwoningen (links) dan betaalbare koopwoningen heeft gepland. Betaalbare koopwoningen zijn echter hard nodig voor starters, voor echtparen die in een scheiding liggen en voor echtparen waarvan de kinderen de deur uit zijn.

Voor het verduurzamen van sociale huurwoningen doen woningbouwverenigingen wat zij kunnen. Voor betaalbare koopwoningen met een slecht energielabel, komen vanaf 2024 subsidiemogelijkheden beschikbaar voor isolatie.

Dit leidt tot de volgende twee vragen aan het college:

1. Waarom zet u niet primair in op betaalbare koopwoningen in plaats van dure?
2. Hoe zorgt u ervoor dat mensen met een betaalbare koopwoning, én een slecht energielabel, weten dat zij volgend jaar in aanmerking komen voor een isolatiesubsidie?

3. De jeugd heeft de toekomst

GroenLinks wil onze regio aantrekkelijker maken voor jongeren. Jongeren moeten volop mogelijkheden krijgen om hier aan een fijne toekomst én aan een mooie carrière te werken. GroenLinks zoekt hiervoor samenwerking over de gemeente- en provinciegrenzen heen.

GroenLinks ziet in Nederweert verbetermogelijkheden voor:

- Ontmoetings- en uitgaansplekken voor jongeren
- Opleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden voor jongeren

Ons derde speerpunt was: de jeugd heeft de toekomst.

In het coalitieakkoord staat dat het college een denktank gaat ondersteunen van en voor jongeren om, naar behoefte, de totstandkoming van voorzieningen én activiteiten te stimuleren.

De ingestuurde aanvraag regio-deal Midden-Limburg vraagt om meer hoogopgeleide en praktisch geschoolde jongeren om aan de groeiende tekorten op de arbeidsmarkt te voldoen. Maar we lezen niets over onderzoek naar behoeften onder jongeren die maken dat zij zich hier willen vestigen.

Dit leidt tot de volgende vragen aan het college:

3. Hoever bent u met de denktank van en voor jongeren?
4. Biedt de huidige begroting voldoende ruimte om te komen tot voorzieningen en activiteiten die jongeren aanspreken?

Vraag 5 en 6

GroenLinks ziet in Nederweert verbetermogelijkheden voor:

- opleidingen in de techniek, zorg, kinderopvang, onderwijs en politie
- zorgvuldige aanbestedingen waarbij mkb-ers uit de buurt kansrijk zijn

4. Sociale en groene werkgelegenheid

Het midden- en kleinbedrijf speelt een grote economische en sociale rol en moet dat kunnen blijven doen. Aanbestedingen door de overheid moeten kansrijk zijn voor mkb-ers uit de buurt. GroenLinks wil investeren in het opleiden voor de zorg, de kinderopvang, het onderwijs en de politie.

Raadsvergadering Nederweert | 7 nov 2023 | 5 van 15

GROENLINKS
NEDERWEERT

Ons vierde speerpunt was: sociale en groene werkgelegenheid.

In het coalitieakkoord staat dat er een bedrijfsverzamelgebouw ontwikkeld wordt voor startende ondernemers en sociale initiatieven.

Ook staat in het coalitieakkoord dat bij aanbestedingen voorrang gegeven wordt aan lokale ondernemingen, waar wettelijke ruimte dat toestaat.

Dit leidt tot de volgende vragen aan het college:

5. Hoever bent u met het bedrijfsverzamelgebouw dat ontwikkeld wordt voor startende ondernemers en sociale initiatieven?
6. Hoe zorgt u ervoor dat lokale ondernemingen bij aanbestedingen voorrang krijgen, waar wettelijke ruimte dat toestaat?

5. Beschermen van de leefomgeving

Er zijn wetten en regels die onze gezondheid moeten beschermen. GroenLinks gaat hierop handhaven. Ook gaan wij investeren in samenwerking tussen overheid, ondernemers en maatschappelijke organisaties zodat alle partijen kunnen verduurzamen.

GroenLinks ziet in Nederweert verbetermogelijkheden voor:

- Gezonde natuur
- Schoon water
- Gezonde lucht

Ons vijfde speerpunt was: beschermen van onze leefomgeving.

In de huidige begroting reserveert het college voor de transitie buitengebied:

- € 200.000 voor het opstellen van het programma buitengebied;
- € 75.000 voor de uitvoering van LPLG en koploperprojecten;
- € 75.000 voor de motie niet alles kan overal en
- € 50.000 voor het intrekken van latente vergunningen, een sloopregeling én het programma luchtkwaliteit.

Maar, het buitengebied van Nederweert is nog nooit zo uit balans geweest als nu.

Juist in Nederweert bestaan grote problemen op het gebied van stikstof, verdroging, waterkwaliteit, biodiversiteit, fijnstof en geur.

Agrariërs die in aanmerking komen voor de stoppersregelingen (LBV+ of LBV), verdienen een duidelijk kader om een goede afweging te maken over hun toekomstmogelijkheden.

Aan de andere kant moeten de gezamenlijke overheden erop toezien dat er geen nieuwe activiteit terugkomt die óók negatief uitpakt voor natuur, water of lucht, als stallen worden afgebroken met belastinggeld.

Het Rijk stelt via het Nationaal Programma Landelijk Gebied € 24,3 miljard beschikbaar voor provincies om gebiedsprogramma's op te stellen voor gezonde natuur, schoon water en schone lucht. Wat onze fractie betreft verdient Nederweert hierbij de allerhoogste prioriteit.

Nederweert kent de volgende LPLG-koploperprojecten:

- Verplaatsing van intensieve veehouderijen en graszodenbedrijven die nabij de N2000-gebieden liggen;
- Poort naar de Peel / Moostlossing / Mussenbaangebied / Dal van de Aa
- Gebiedsvisie Weerterbos/Laarderheide (o.a. herstel hydrologie)
- Beekdalbrede benadering Tungelroyse beek

6. Herstellen van de natuur

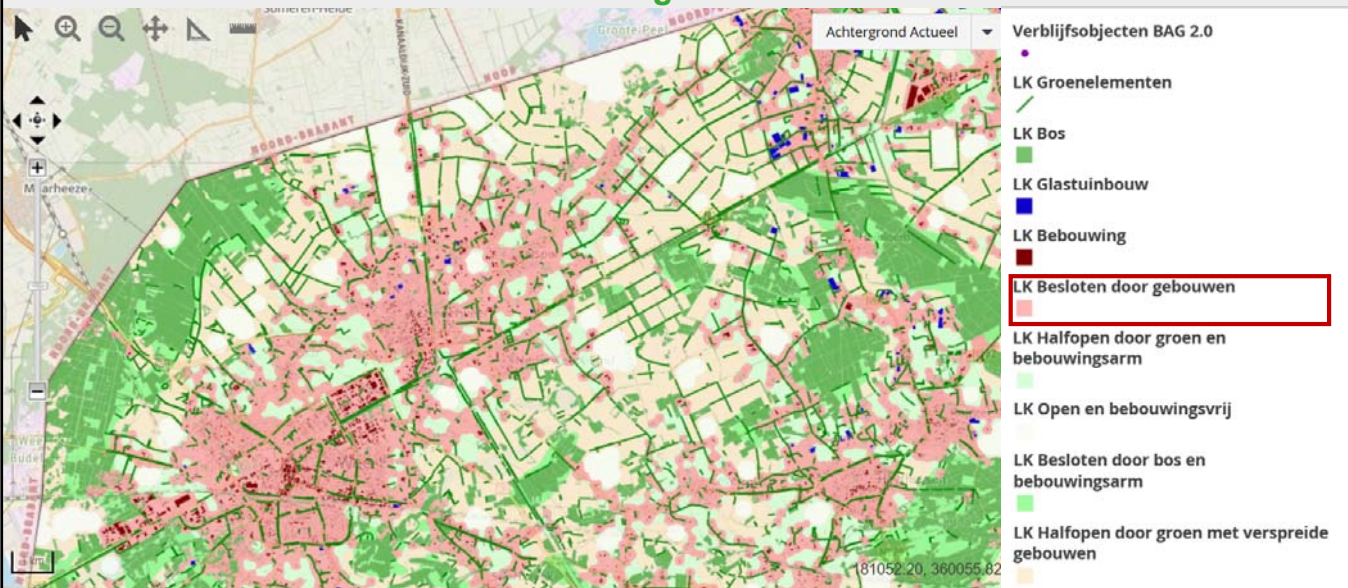
GroenLinks wil natuurvriendelijke zones om de Grootte Peel, Sarsven de Banen en het Weerterbos heen om deze waardevolle natuur beter te beschermen. Ook willen we deze natuurgebieden met elkaar verbinden door bermen, sloten, beken en/of kanalen zodat er meer soorten planten en dieren kunnen leven.

In haar reactie op het Limburgs Programma Landelijk Gebied van twee weken geleden, vraagt de minister onze provincie om vóór 1 maart 2024, gebiedsprogramma's in te dienen - samen met concrete maatregelenpakketten voor overgangszones en koploperprojecten - waarmee al in 2024 gestart kan worden.

Hier ziet u alle koploperprojecten uit het Limburgs Programma Landelijk Gebied die betrekking hebben op onze gemeente. In Nederweert, met drie door stikstof zwaar overbelaste Natura2000-gebieden en een grote verwevenheid van wonen en agrarische bedrijvigheid, schuren de verschillende rijksopgaven meer dan in welke andere Limburgse gemeente ook.

Landschapskader Noord- en Midden-Limburg Kaart 3: bouwsteen Ruimte-massa huidige situatie

bron: <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>

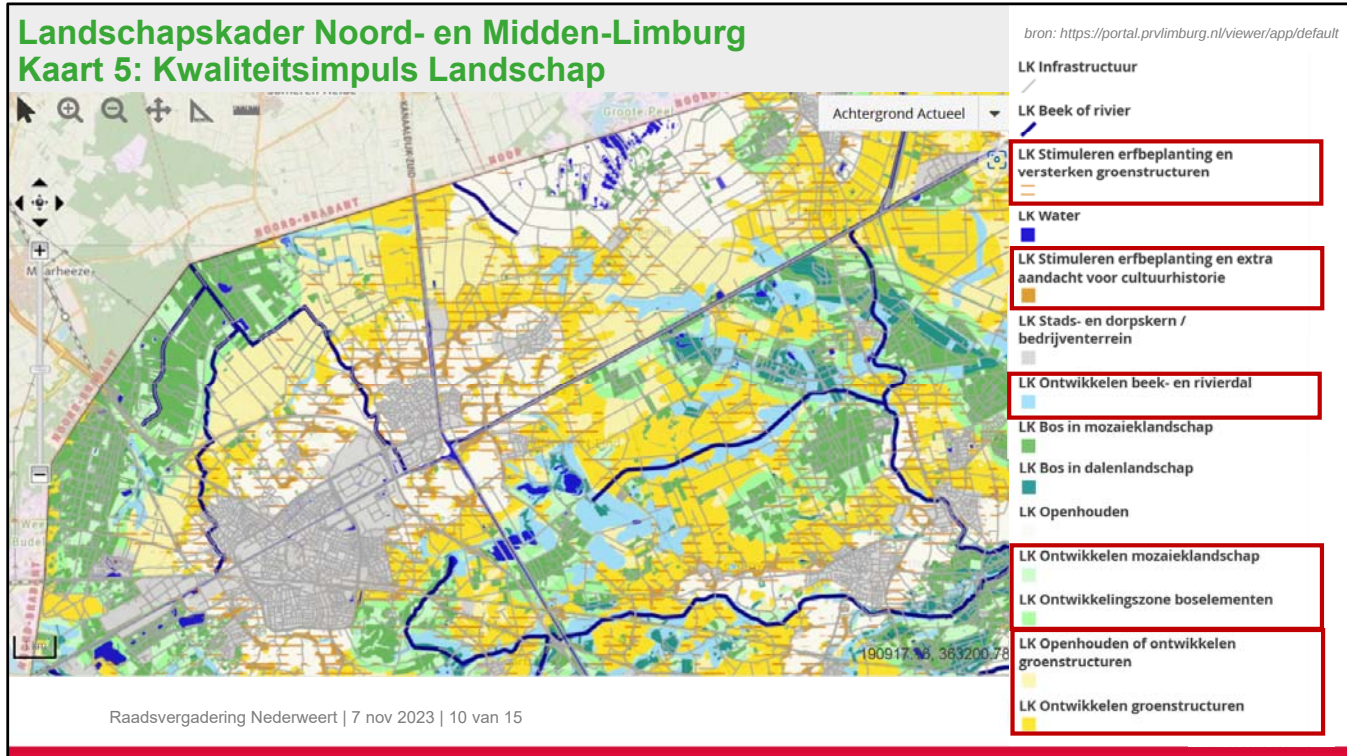
Raadsvergadering Nederweert | 7 nov 2023 | 9 van 15

GROENLINKS
NEDERWEERT

In het kader van schone lucht kan het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg handig zijn. Op Kaart 3 ziet u de zogeheten Ruimte-massa in onze gemeente.

Wat opvalt is dat de ruimte die besloten wordt door gebouwen (hier weergegeven in het roze) als een inktvlek verspreid ligt over ons hele gemeentelijke oppervlak.

Het is niet moeilijk in te zien dat dit zorgt voor grote uitdagingen op het gebied van fijnstof, geur en het veilig gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen.

Aan de andere kant biedt Kaart 5, "Kwaliteitsimpuls Landschap", houvast wat waar ontwikkeld mag worden:

- erfbeplanting en groenstructuren in de bruin gearceerde gebieden, met extra aandacht voor cultuurhistorie op de bruine plaatsen;
- beekdalen in de lichtblauwe gebieden;
- groenstructuren in de lichtgele en felgele gebieden en
- mozaïeklandschap of boselementen in de lichtgroene gebieden.

Al met al ligt er wat de GroenLinks-fractie betreft voldoende basis om slimme integrale ruimtelijke keuzes te kunnen maken voor nieuw te ontwikkelen woningbouw én – mocht dat écht nodig zijn - een extra industrieterrein, zonder al te grote concessies te doen aan gezonde natuur, schoon water of schone lucht.

Onze fractie denkt dat het mogelijk is om vóór 1 maart 2024 een toetsingskader te hebben voor luchtkwaliteit én een integraal gebiedsprogramma met concreet uitgewerkte maatregelenpakketten voor overgangszones en koploperprojecten in lijn met de doelen zoals die geformuleerd zijn in het Nationaal Programma Landelijk Gebied.

Om de Nederweerder ambitie kracht bij te zetten én om initiatieven die bijdragen aan gezonde natuur, schoon water en schone lucht direct mogelijk te maken, stelt onze fractie voor om in 2024 eenmalig een bedrag van maximaal € 1.000.000 te onttrekken aan de algemene reserves. Hiervoor dienen wij Amendement 4 in.

7. Investeren in onze kleinsten

Vroeg-, voor- en naschoolse kinderopvang moet beschikbaar zijn voor alle kinderen. Door onderwijs moet iedereen, geen leerling uitgesloten, de kans krijgen om in contact te komen met kunst en cultuur om zichzelf hiermee te kunnen vormen en ontplooien. Door kunst- en cultuur(geschiedenis) leren leerlingen zichzelf, de omgeving, de maatschappij en de wereld ontdekken en begrijpen.

GroenLinks ziet in Nederweert verbetermogelijkheden voor:

- Pedagogisch goed opgeleid personeel bij de Voorschoolse Educatie
- Professioneel taalonderwijs voor (toekomstige) ouders
- Luchtkwaliteit in onderwijsruimten

Ons zevende speerpunt was: investeren in onze kleinsten.

In Nederweert staat onvoldoende geschoold personeel voor de groep bij de Voor- en Vroegschoolse Educatie. Voorschoolse Educatie gebeurt op peuterspeelzalen of in kinderdagverblijven. Gemeenten zijn hiervoor verantwoordelijk. Onderzoek toont aan dat hoe jonger je investeert in een goede omgeving voor kinderen, hoe meer positieve impact dat heeft op hun situatie op 30-jarige leeftijd. Deze mensen worden gelukkiger, gezonder, hebben betere banen en minder psychosociale problematiek.

GroenLinks dient vandaag Amendement 5 in om in 2024 een pilot te starten voor professioneel taalonderwijs Nederlands voor volwassen vluchtelingen, arbeidsmigranten en inwoners die problemen hebben met lezen en schrijven. Het aanbieden van professioneel taalonderwijs is niet alleen van belang voor de volwassenen zelf, maar juist in het belang van hun kinderen/toekomstige kinderen. Ouders die de Nederlandse taal beheersen zijn zelfredzamer. Zij kunnen hun kinderen voorlezen uit Nederlandse kinderboeken en hun kinderen helpen met schoolwerk.

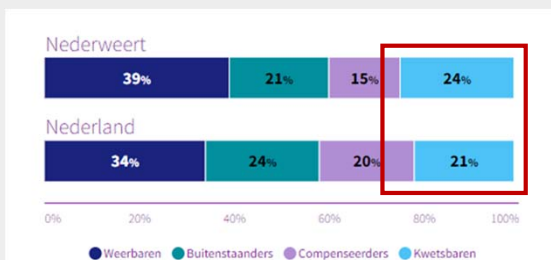
Daarnaast hebben gemeenten de wettelijke zorgplicht voor huisvesting van scholen en daarmee ook voor de luchtkwaliteit in klaslokalen. Landelijk bestaan hier grote zorgen over. Dit brengt ons tot de volgende vraag aan het college:

7. Bent u bereid om periodiek verslag uit te brengen aan de raad over de gemeten CO₂-concentraties en temperaturen in peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en klaslokalen?

Motie 11 & Vraag 8

GroenLinks ziet in Nederweert verbetermogelijkheden voor:

- De groeiende groep kwetsbaren

8. Armoedebestrijding en zorg

GroenLinks is voorstander van preventieve armoedebestrijding. Door afspraken met woningbouwcorporaties, scholen, energieleveranciers en zorgverzekeraars kunnen vaste lasten beheersbaar blijven en worden betaalproblemen onmiddellijk gesignaleerd en aangepakt.

Raadsvergadering Nederweert | 7 nov 2023 | 12 van 15

GROENLINKS
NEDERWEERT

Ons achtste speerpunt was: armoedebestrijding en zorg.

In Nederweert bestaat met 24% een relatief grote groep kwetsbaren, vergeleken met de rest van Nederland. Dit zijn niet alleen mensen met een bijstandsuitkering, maar ook werkenden in cruciale beroepen als zorg, kinderopvang, of openbaar vervoer.

Veel gemeenten doen iets bovenwettelijks om armoede te bestrijden. De GroenLinks-fractie is van mening dat onze meerjarenbegroting mogelijkheden biedt om ook in Nederweert iets bovenwettigs te doen voor armoedebestrijding en daartoe dienen wij Motie 11 in.

Ten aanzien van de te ontwikkelen woon-zorgvisie, maakt onze fractie zich vooral zorgen over de demografische ontwikkelingen buiten de kern van Nederweert. Hierover hebben wij de volgende vraag aan het college.

8. Hoe gaat u ons als raad meenemen bij de te ontwikkelen woon-zorgvisie?

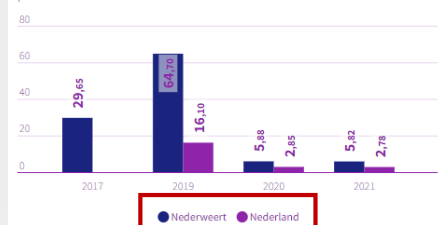
Vraag 9

9. Betaalbaar, veilig en duurzaam vervoer

Iedereen moet zichzelf veilig, duurzaam én betaalbaar kunnen verplaatsen. Elektrische deelauto's in de kernen kunnen hierbij helpen. Kinderen moeten veilig buiten kunnen spelen en veilig kunnen oversteken. GroenLinks wil geen verkeersslachtoffers meer. GroenLinks wil aparte fiets- en wandelstroken en snelheidsbeperkende maatregelen overal waar dat nodig is.

Verkeersdoden (5-jaars cumulatief)
per 100.000 inwoners

Deelauto's
per 100.000 inwoners

Raadsvergadering Nederweert | 7 nov 2023 | 13 van 15

Ons negende speerpunt was: betaalbaar, veilig en duurzaam vervoer.

In het bovenste plaatje ziet u dat er in Nederweert (donkerblauw) ook in 2021 nog steeds relatief veel verkeersdoden vallen vergeleken met de rest van Nederland (paars). Ook vergeleken met de rest van Limburg of vergeleken met onze buurgemeente Peel en Maas is dit het geval.

De uitvoering van het in februari 2020 vastgestelde mobiliteitsplan verloopt langzaam. Ondertussen holt ook het openbaar vervoerssysteem steeds verder achteruit. Onze inwoners kunnen nauwelijks zonder auto. Maar niet iedereen kan zich een eigen auto veroorloven.

GroenLinks verwacht dat elektrische deelauto's en/of elektrische deelfietsen onze inwoners kunnen helpen. In het onderste plaatje ziet u dat Nederweert (ook hier in het donkerblauw) op het gebied van deelauto's achterloopt op de rest van Nederland. Ook hier zien we vergeleken met de rest van Limburg of vergeleken met onze buurgemeente Peel en Maas eenzelfde beeld.

Dit leidt tot de volgende vraag aan het college:

- Hoe kijkt u aan tegen het inzetten van elektrische deelauto's en/of elektrische deelfietsen ten behoeve van betaalbare, veilige en duurzame mobiliteit?

Motie 10 & Vraag 10

GroenLinks ziet in Nederweert verbetermogelijkheden voor:

- de bescherming van materieel en immaterieel cultureel erfgoed
- cultuur als middel om te verbinden

10. Mensen maken cultuur

GroenLinks staat voor steun aan verenigingen. Ons cultureel erfgoed moet beter beschermd worden. GroenLinks ziet veel verbetermogelijkheden voor een succesvolle integratie van statushouders en arbeidsmigranten. Actief beleid van de gemeente biedt betere kansen op een geslaagde inburgering. GroenLinks wil actief beleid om discriminatie, pesten, geweld en uitsluiting tegen te gaan.

Raadsvergadering Nederweert | 7 nov 2023 | 14 van 15

GROENLINKS
NEDERWEERT

Ons tiende en laatste speerpunt was: mensen maken cultuur.

GroenLinks stelt voor om een verbinding te leggen tussen cultureel erfgoed en toerisme & recreatie. Buiten de Eynderhoof, is er in Nederweert relatief weinig aandacht voor cultuurhistorie. Maar onze bolle akkers vormen een uniek landschapskenmerk.

Vroeger brachten boeren elk jaar opnieuw stalmest op hun akkers en vervolgens ploegden ze hun akkers zo dat deze karakteristieke bolling is ontstaan. Onze bolle akkers zijn nog vanaf een beperkt aantal plaatsen in de gemeente zichtbaar. De GroenLinks-fractie zou deze plekken graag opwaarderen tot cultureel erfgoed. Hiervoor dienen wij Motie 10 in.

Tot slot denken wij dat samenwerking met de gemeente Weert kan leiden tot betere bescherming van ons materieel en immaterieel cultureel erfgoed.

Dit leidt tot onze laatste vraag aan het college:

10. Denkt u dat samenwerking met de gemeente Weert kan helpen om te komen tot een regionaal archief-, cultuur- en informatiecentrum ?

**Amendement 4:
LPLG-versnellingsgelden voor Nederweert**

**Amendement 5:
Professioneel taalonderwijs in Nederweert**

**Motie 10:
Bolle akkers opwaarderen tot cultureel erfgoed**

**Motie 11:
Steeds groter wordende tweedeling in Nederweert**

De door onze fractie opgestelde moties en amendementen staan hier voor de volledigheid nog een keer op een rij.

En hiermee zijn wij aan het einde gekomen van onze algemene beschouwingen.